

PARC
RURAL
del S

Un projecte engrescador per posar en valor l'activitat agrària d'un territori rural

M E

O R

N R

T A

T

1 Què és un parc rural?

La paraula parc **explicita el reconeixement de la singularitat d'un territori i la voluntat, per part de l'administració pública, de dur a terme una gestió específica** a partir de la protecció, ordenació, desenvolupament i dinamització d'aquest territori amb un grau de suport de la pagesia i d'altres sectors socials. Una protecció i dinamització proactiva i amb una visió holística.

A diferència d'un parc agrari, que fa referència a l'activitat, un parc rural evoca un espai. Un espai on coexisteixen activitats agrícoles, ramaderes i forestals plantejant-se la necessitat de dinamitzar aquestes activitats agràries però a la vegada altres activitats. Activitats que van o poden anar lligades a aquest territori (agroturisme, restauració, aprofitament de biomassa, artesanía alimentària, etc.) així com activitats lúdic recreatives (itineraris, educació ambiental, lleure, etc.), a més de tenir una cura especial pel paisatge en mosaic resultat de la pròpia activitat productiva.

Si en un parc agrari lo fonamental és dinamitzar l'activitat econòmica agrària, en un parc rural la dinamització econòmica incorpora la visió territorial. Tot i que, d'una manera més o menys intensiva, té com a eix conductor l'activitat productiva agrària (agrícola, ramadera i forestal) hi afegeix i s'equilibra amb l'eix ambiental (gestió forestal, lluita contra incendis, biodiversitat, etc.) i social (acollida, itineraris, educació agroambiental, etc.) tot cercant un desenvolupament harmònic de les poblacions locals.

En definitiva, un parc rural és una eina i un model de gestió d'un territori que integra de manera equilibrada les funcions econòmiques, ambientals i socials.

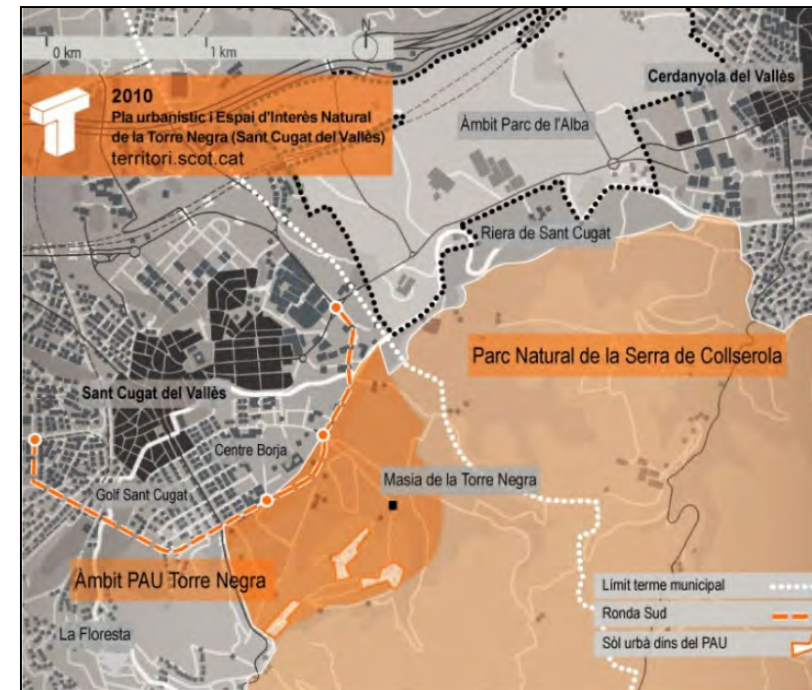
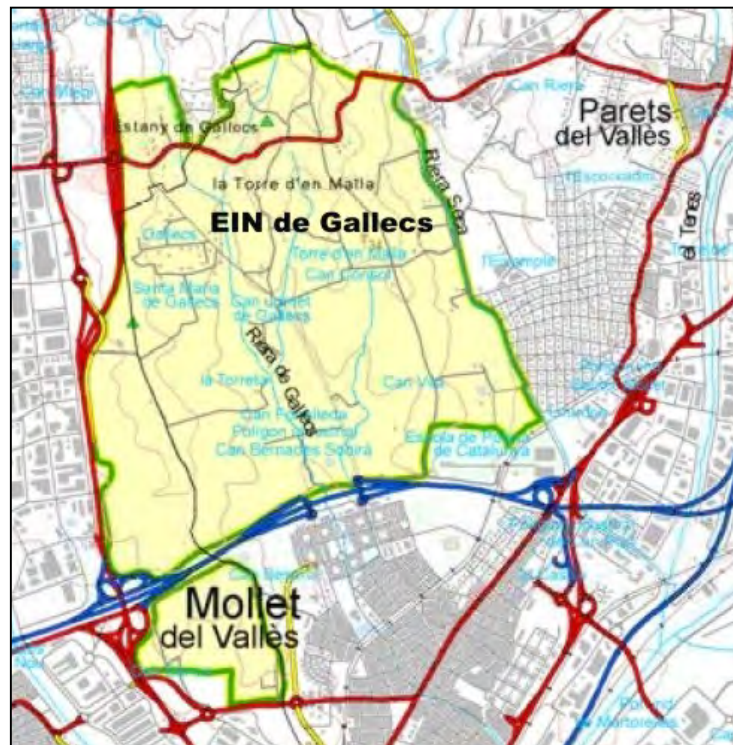
A Catalunya s'han proposat tres parcs rurals. A inicis del 2000 el Parc Rural de Torre Negra es comença a parlar de la possibilitat del parc aprovant-se a l'any 2007, per unanimitat del ple municipal de Sant Cugat, el Pla especial de protecció i millora rural en l'àmbit del Parc Rural de la Torre Negra. Pla que el TSJC anul·la el 2009. Al crear-se, a l'any 2010, el Parc Natural de Collserola s'incorpora el Parc Rural a l'àmbit del Parc de Collserola. Una sentència del Tribunal Suprem del proppassat 22 de febrer de 2016 conclou que els terrenys del Torre Negra s'han d'excloure del Parc Natural de Collserola, ja que al·lega “no hi ha elements naturals representatius, singulars, fràgils, amenaçats o d'especial interès ecològic, científic, paisatgístic, geològic o educatiu”, i perquè, a més, ja està urbanitzada en un 6 %.

Comentari: En un proper BREU comentaré una altre sentència que pel fet d'estar urbanitzat un espai en un petit percentatge fins i tot nega que l'altre espai agrícola sigui sòl no urbanitzable. Pel sòl “no urbanitzable” res és neutre.

Cap el 2004 s'inicia un procés per constituir el Parc Rural del Montserrat, i al 2007 apareix la proposta del Parc Rural de la Vall del Llémena (Gironès). Més endavant, el 2009, l'Espai Rural de Gallecs (considerat un Parc Rural) esdevé Parc de l'Espai d'Interès Natural de Gallecs.

El propi Diccionari de la Llengua Catalana tracta el mots *rural* i *agrari* com a quasi-sinònims, doncs ambdós tenen la mateixa definició: "Relatiu o pertanyent al camp". No obstant, malgrat que ambdós evidentment fan referència *al camp*, sembla evident que hi ha una diferència de matisos: **agrari** evoca a una activitat econòmica (l'agricultura) i **rural** a un àmbit (un espai) on hi predomina aquesta activitat. La diferència entre Parc Agrari i Parc Rural és, segurament, una qüestió del pes específic que hi té l'activitat agrària, en aquest cas entesa únicament com a activitat econòmica. L'objectiu d'un Parc Agrari és principalment dinamitzar l'activitat agrícola; en un Parc Rural s'hi barregen els aprofitaments agrícola, d'oci, de paisatge i de medi ambient. És una qüestió, doncs, de "l'atribució percentual que té cada àmbit" (*) dins l'àrea del Parc.

(*) Blas, Marta et al (2007) *Proposta de Parc Rural a la Vall de Llémena*.

COM ES DURÀ A TERME EL PROJECTE?

Després d'haver realitzat aquest estudi i ideat algunes propostes classificades en línies estratègiques, el projecte de Parc Rural durà a terme els seus objectius sempre juntament amb la població ciutadana.

Des del consorci i l'equip tècnic del Parc Rural a la Vall de Llémena es treballarà per l'aplicació de les propostes definides i el seu seguiment, per la definició de noves propostes, i per la col·laboració constant amb tots els agents de la Vall i també amb agents externs.

QUÈ APORTARÀ AQUESTA FIGURA A LA VALL?

El Parc de la Vall de Llémena resulta una eina capaç de:

- Valorar i preservar el **patrimoni històric-artístic** i **sociocultural** de la Vall.
- Valorar, potenciar i protegir el **patrimoni natural** de la Vall.
- Dinamitzar els sectors agraris, ramaders i turístics, per tal de fer-los **econòmicament viables**.

En definitiva, intenta ordenar el territori en funció de les seves característiques i potencialitats, tant socials com naturals.

LA CREACIÓ I ELS AGENTS DEL PARC RURAL

Estarà format per un Consorci, que serà l'encarregat de la gestió dels espais protegits pel Parc Rural. Està format pels ajuntaments dels 4 municipis i per ens supramunicipals, com el Consell Comarcal i la Diputació de Girona.

Els encarregats de gestionar el projecte són els tècnics i especialistes, però els que el faran possible són tots els agents de la Vall: sent els propis habitants, i les seves associacions i entitats.

LOCALITZACIÓ DE L'ÀREA D'ESTUDI

Municipis de la Vall de Llémena
Gironès
Catalunya

Vall de Llémena
PARC RURAL

Proposta de parc rural a la Vall de Llémena

lespiga.sl@gmail.com

2 Els antecedents del Parc Rural del Montserrat

Fa onze anys que va sorgir un projecte engrescador com el Parc Rural del Montserrat

El dia 11 de març de 2005, es va formalitzar la signatura d'un conveni de col·laboració entre els ajuntaments de Collbató, Esparreguera, El Bruc i Olesa de Montserrat per a la creació del Parc Rural del Montserrat. Per acord municipal amb data 29 de setembre de 2006 l'ajuntament d'Abrera aprova adherir-se a la voluntat de crear el Parc Rural del Montserrat. Uns anys més tard, el 2012, ho fa l'ajuntament de Marganell.

A la Carta s'hi van adherir també la Xarxa de Custòdia del Territori i la Unió de Pagesos i va rebre el suport de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, el patronat de la Muntanya de Montserrat i el Departament d'Agricultura i Ramaderia de la Generalitat de Catalunya, el Consorci de Formació i Iniciatives del Bages Sud, la Plataforma de Defensa del Territori i del Patrimoni i la Fundació Territori i Paisatge.

Els alcaldes Xavier Sitjà, Rafael Escriu, Elies Rogent i Joan Rota i els regidors del GIC, Josep Estradé i Joan Sanz en el moment de la signatura (11 de març de 2005)

CARTA

**PER A LA PRESERVACIÓ, LA MILLORA,
EL DESENVOLUPAMENT I LA GESTIÓ DEL**

PARC RURAL DEL MONTSERRAT

L'espai agroforestal dels municipis de l'entorn del Montserrat gaudeix d'una riquesa natural, paisatgística, arquitectònica i de tradició que constitueix un patrimoni agrícola, forestal, ambiental, cultural i històric àmpliament reconegut i que cal conservar, ja que contribueix a l'arrelament de la població agrària, la preservació de la biodiversitat i a la continuïtat sistèmica del territori entre espais naturals. Les darreres dècades, però, aquest territori ha sofert processos de degradació a causa dels creixements desmesurats i poc ordenats de la urbanització, els incendis forestals, l'abandonament de terres de conreu, la disminució de la gestió silvícola i l'impacte de determinades infraestructures.

Actualment, aquests municipis, a cavall entre les comarques del Baix Llobregat, l'Anoia i el Bages, presenten encara una certa activitat agrícola centrada fonamentalment en els conreus de l'olivera, la vinya i l'ametller, l'horta i els fruiters, que gaudeix d'una varietat pròpia d'olivera com és la palomar o olesana i d'altres com la vera i l'arbequina, una activitat amb trulls propis i amb una producció pròpia de vi. La zona, a més, manté una estreta relació amb l'eix geogràfic, econòmic i històric que constitueix el riu Llobregat, de vital importància per al conjunt de Catalunya.

Els darrers anys s'ha constatat una creixent preocupació de les administracions locals, de les entitats socials i de la ciutadania en general per assolir un desenvolupament econòmic que vetlli pel benestar de la població i la preservació dels valors dels seus recursos, els agrícoles, els forestals, els ecològics i els culturals. Alhora, cada cop es veu més necessari entendre el paisatge més enllà d'una simple percepció visual o estètica i, per tant, com una variable amb un elevat potencial d'incidència en la dinàmica socioeconòmica del territori. El paisatge s'ha d'entendre com a resultat viu de l'evolució dels sistemes naturals i de la seva interacció amb l'activitat humana. Amb aquest objectiu, es fa necessària la col·laboració entre les administracions públiques, els agents privats i les entitats socials que actuen al territori.

D'acord amb aquests principis, un grup de persones va elaborar a l'inici de l'any 2005 una memòria titulada "Parc Rural (entorn agroforestal) del Montserrat. Un projecte per a la posada en valor del sòl agrícola del Montserrat", on s'estudiava la situació territorial estratègica d'aquest territori, la importància agrícola, forestal, ambiental i l'activitat econòmica existent i es proposaven possibles mesures d'actuació. L'11 de març de 2005, els alcaldes de Collbató, el Bruc, Olesa de Montserrat i Esparreguera van

signar una sol·licitud conjunta adreçada a l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona proposant un conveni de col·laboració a fi de possibilitar la creació del Parc Rural del Montserrat, amb l'objectiu comú de posar en valor el sòl agrícola i, per extensió, el de tot el sòl rústic com a entorn que conté, al seu si, la majoria de valors agrícoles, forestals, ambientals, paisatgístics i turístics a més dels propis valors culturals i productius que volem transmetre a les properes generacions en millors condicions que les actuals. La sol·licitud va tenir el suport de la Xarxa de Custòdia del Territori i la Unió de Pagesos.

El novembre de 2005, sota la coordinació de l'Associació Cultural del Montserrat es va constituir la Plataforma de Suport del Parc Rural del Montserrat, com a punt de trobada dels diferents agents, persones i entitats implicades en l'ús i la gestió d'aquest territori: pagesos, propietaris, agents turístics i entitats cíviques i culturals.

Per això els sotasignats, organitzacions i institucions públiques i privades, empreses del sector de l'activitat agrària, de la restauració i del turisme rural, i persones interessades en la defensa, la millora, el desenvolupament i la gestió de l'espai agroforestal del Montserrat, en l'impuls de l'activitat agrària, forestal i l'artesanía agroalimentària lligada a les produccions de l'entorn, i en el desenvolupament i la consolidació d'activitats agroturístiques, artesanes i de la restauració

DECLAREM

Primer: Cal preservar l'àmbit territorial del Parc Rural del Montserrat de la seva incorporació al procés urbanitzador i suburbanitzador. Això significa que cal:

1. Comprendre el Parc Rural del Montserrat com una eina útil per evitar la "banalització" del territori, perquè la preservació d'aquest entorn aporta més qualitat de vida i equilibri agrícola, forestal, mediambiental i territorial; perquè contribueix a prestigiar les produccions agràries i constitueix un valor afegit a l'oli, el vi, els fruiters i altres productes; perquè afavoreix la percepció del territori com un objectiu turístic i gastronòmic, actuant d'atractor en l'àmbit metropolità de Barcelona i perquè augmenta l'autoestima i l'arrelament al lloc dels habitants dels municipis integrats.
2. Impulsar la figura del Parc Rural com l'instrument capaç d'integrar en un conjunt dinàmic les condicions agràries, forestals, paisatgístiques naturals i culturals, l'activitat agrària del seu àmbit i les activitats econòmiques complementàries (agroturisme, gastronomia, artesanía alimentària, educació ambiental, lleure, itineraris, etc.) dins l'entorn emblemàtic del Montserrat.
3. Defensar la preservació de l'àmbit del Parc Rural del Montserrat davant de tots els instruments de planejament territorial i planificació urbanística i formular, si s'escau, la seva revisió i modificació per fer-ho possible.
4. Promoure la redacció d'un Pla Especial de Protecció i Millora del Parc Rural del Montserrat i impulsar la incorporació d'aquests espais agroforestals del Parc Rural

del Montserrat en un possible catàleg d'espais d'interès agrícola i en el Pla d'Espais d'Interès Agrícola (PEIA).

5. Tenir en compte les necessitats de l'agricultura actual, que requereixen parcel·les amb les millors condicions de mecanització, productivitat i qualitat possibles.

Segon: Cal millorar i desenvolupar l'àmbit territorial del Parc Rural del Montserrat mitjançant una gestió específica. Això significa que cal:

1. Reconèixer formalment i efectivament el paper econòmic, professional i social que exerceixen els pagesos i les pageses en la funció productiva, d'arrelament al territori, ambiental i social del Parc Rural del Montserrat.
2. Impulsar fórmules de custòdia del territori entre propietaris privats i entitats de custòdia per a la gestió d'espais agroforestals.
3. Fomentar l'aplicació d'un Codi de Bones Pràctiques agràries, forestals, ambientals i paisatgístiques en tot l'àmbit del Parc Rural del Montserrat, tot impulsant criteris de preservació del paisatge i de producció agrària integrada i ecològica.
4. Promoure la Marca de Qualitat "Parc Rural del Montserrat" i les denominacions d'origen possibles per donar a conèixer i revaloritzar les produccions agràries i com a marca turística.
5. Contribuir a la diversificació econòmica de l'àmbit del Parc Rural del Montserrat i impulsar les activitats d'agroturisme, artesanía alimentària, restauració i educació ambiental com a activitats econòmiques necessàriament interrelacionades i complementàries amb l'activitat agrària i amb una visió rural del territori del Montserrat, tot fomentant l'ús social del territori per tal de que la ciutadania conegui, entengui i es faci càrrec de la problemàtica de la producció agrària i forestal actual i així reconegui i valori molt millor els diferents productes d'aquest espai.
6. Redactar i aprovar un Pla de Gestió i Desenvolupament (PGD) com a document que recull l'acord institucional pres entre els agents implicats en la gestió del Parc Rural del Montserrat, respecte a les actuacions que cal dur a terme per aconseguir un objectiu general que s'expressa en línies estratègiques i uns objectius específics que es concreten en l'establiment d'unes actuacions.
7. Promoure la redacció de Plans de Reestructuració Agrícoles i Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestals

I és amb aquestes finalitats que

ACORDEM

1. Constituir el **Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat** com a instrument de participació i gestió provisional, format per totes les institucions, les entitats, les empreses i les persones signades o adherides a aquesta Carta del Parc Rural del Montserrat per dur a terme les actuacions següents:
 - a. Impulsar la figura del Consorci del Parc Rural del Montserrat com a ens de gestió territorial capaç d'aglutinar els agents públics i privats interessats en la preservació, millora, desenvolupament i gestió d'aquest àmbit.
 - b. Promoure l'adhesió a la Carta i la participació i col·laboració d'entitats públiques i privades i d'empreses agrícoles i forestals per aconseguir les finalitats descrites en aquesta Carta del Parc Rural del Montserrat.
 - c. Promoure, en la mesura de les nostres possibilitats, l'assoliment de tots els objectius assenyalats en la declaració inclosa en aquesta Carta del Parc Rural del Montserrat.
 - d. Cercar mitjans físics, humans i econòmics per poder establir una seu del Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat i impulsar, assumir i desenvolupar aquelles mesures que es considerin prioritàries i per desenvolupar accions per difondre els valors i les funcions del Parc Rural del Montserrat.
 - e. Promoure i donar a conèixer el Parc Rural del Montserrat en àmbits i institucions més enllà dels estrictament propis del Parc Rural.
2. Establir l'opció que les administracions i institucions sense ànim de lucre que no entrin a formar part del Consorci del Parc Rural del Montserrat puguin participar en un Consell Assessor del Parc Rural del Montserrat juntament amb altres entitats i persones que el Consorci estableixi en els seus estatuts.

I en senyal de conformitat, **SIGNEM AQUESTA CARTA.**

El Montserrat, 12 de maig de 2006

** Nota: Aquesta Carta incorpora les esmenes aprovades durant la reunió del 12 de maig a Olesa de Montserrat*

Parc Rural del Montserrat

L'11 de març de 2005, els quatre alcaldes dels municipis de Collbató, el Bruc, Olesa i Esparreguera signen a l'Ajuntament d'aquest darrer municipi una carta on sol·liciten al diputat de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona recolzament per a la creació del Parc Rural del Montserrat i signen un conveni de col·laboració per dur a terme "un estudi previ per a la implantació del Parc Rural, la redacció d'un Pla de gestió i desenvolupament i la redacció del Pla especial de protecció, si s'escau". La petició anava recolzada pels acords dels respectius plens dels ajuntaments, la Xarxa de Custòdia del Territori i la Unió de Pagesos, així com per un exemplar d'una memòria justificativa que els impulsors de la iniciativa havien redactat. El 9 de juny, els rep el diputat de l'Àrea d'Espais Naturals que pot sentir de viva veu dels alcaldes les seves peticions i necessitats. D'aquesta reunió sorgeix el compromís, tal i com consta en carta del diputat Sr. Josep Mayoral i Antigas dirigida als alcaldes, amb data de 14 de juliol de 2005, de "redactar des de l'Oficina Tècnica d'Acció Territorial de l'Àrea d'Espais Naturals un primer document de 'proposta d'escenaris de gestió del Parc Rural'".

Aquests quatre municipis, amb una superfície de 4.111 hectàrees, presenten un mosaic agroforestal on encara hi ha 778 hectàrees de terres llaurades d'una agricultura de secà amb olivera, vinya i ametlla; l'olivera és el conreu amb més personalitat a la zona amb una varietat pròpia coneguda com Olesana o Palomar. Des de fa uns anys, l'IRTA i el Consell Comarcal del Baix Llobregat estan fent una selecció clonal per fixar-ne la varietat.

El projecte "per a la posada en valor del sòl agrícola i forestal del Montserrat", com defineixen el Parc Rural, està caminant, a l'espera d'una col·laboració de la Diputació, i s'organitza en plataforma de suport al Parc Rural del Montserrat, plataforma que s'organitza a l'ajopluc de l'Associació Cultural del Montserrat i que, a inicis d'octubre, incorpora a la seva pàgina web una pàgina del Parc Rural. El 16 de novembre fan una convocatòria àmplia a pagesos i/o propietaris a Esparreguera per explicar el projecte i constituir un grup permanent de treball.

Montasell, Josep (2006) "Els espais agraris de la regió metropolitana de Barcelona" dins de "Ecosistemes de Catalunya" a L'Atzavara núm. 14, revista de la Secció de Ciències Naturals del Museu de Mataró. Pàg. 87

La memòria elaborada pels quatre ajuntaments impulsors de la proposta, establia el potencial del futur parc en unes 1.700 ha agrícoles i unes 3.000 ha forestals i analitzava l'encaix de la sol·licitud dins del projecte "Anella Verda Metropolitana", impulsada per la Diputació de Barcelona, en tant que l'àmbit del futur Parc Rural era la matriu que connectaria els diferents espais naturals de la zona (Espai Natural de Roques Blanques, Parc Natural de Montserrat i Espai Natural de Sant Salvador de les Espases - Puigventós) i s'analitza també l'encaix del projecte amb accions que formen part de la línia d'actuació "Acció Territorial Sostenible" del Pla d'Actuació del Mandat 2003-2007 de la Diputació de Barcelona.

La memòria també indicava les principals línies bàsiques d'actuació que podria tenir el Parc Rural com eren la recuperació de terrenys agrícoles, la consolidació i augment de la població agrària, la elaboració de productes de qualitat, l'agricultura ecològica, el reg de suport al cultiu de secà, la venda de productes sota la marca "Montserrat", la custòdia del territori i banc de terres, la prevenció d'incendis, la catalogació i restauració de camins rurals, la gestió forestal, la millora i recuperació de l'espai fluvial, la difusió del patrimoni natural i cultural i l'impuls turístic.

Tríptic explicatiu del Parc Rural del Montserrat (Tríptic històric)

El Parc Rural del Montserrat és un projecte destinat a la protecció i recuperació de sòl agrícola, la dignificació de l'ofici de pagès, la promoció de productes de la terra amb la marca "Montserrat", la difusió del patrimoni natural i la protecció del territori. És, en definitiva, una eina per posar en valor tot el sòl rústic com a entorn que conté la majoria de valors ambientals, paisatgístics i turístics, a més dels propis valors culturals i productius, amb l'agricultura de secà, l'olivera i la vinya com a elements centrals.

Promogut per: PLATAFORMA DE SUPORT DEL PARC RURAL DEL MONTSERRAT

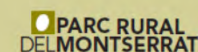
Amb el suport de:

En col·laboració amb:

OLIVERES	HERBACIS	FRUITERS
310	71	30
280	3	19
340	142	58
310	26	40
14	289	39
1254	531	186

VINYA	HECTÀREES	MUNICIPI
30	441	EL BRUC
10	312	COLLBATÓ
91	631	ESPARREGUERA
10	386	OLESA DE MONTSERRAT
34	376	ABRERA
175	2164	ha PARC RURAL

PARC RURAL DEL MONTSERRAT

El potencial del futur parc és d'un 2.200 ha agrícoles i unes 3.200 ha forestals, inicialment dels municipis de Collbató, El Bruc, Olesa de Montserrat, Esparreguera i Abrera i seria la matriu que connectaria els diferents espais naturals de la zona: Espai Natural de Roques Blanques, Parc Natural de Montserrat i Espai Natural de Sant Salvador de les Espases - Puigventós.

Les principals línies bàsiques d'actuació que tindria el Parc Rural són: la recuperació de terrenys agrícoles; la consolidació i l'augment de la població agrària; productes de qualitat i agricultura ecològica; el reg de suport al cultiu de secà; la venda de productes sota la marca "Montserrat"; custòdia del territori i banc de terres; la prevenció d'incendis; catalogació i restauració de camins rurals; la millora i recuperació de l'espai fluvial; la difusió del patrimoni natural i cultural i l'impuls turístic.

Amb aquest projecte es pretén mantenir i impulsar l'activitat agrícola i forestal a l'entorn de Montserrat, com un mitjà de promoció de l'economia tradicional i conservació del paisatge natural amb un enfocament modern. En la gestió del Parc Rural del Montserrat hi participarien pagesos, entitats i institucions.

La importància agrícola de la zona rau, sobretot, en el nombre d'hectàrees potencials d'olivera, 1.254 ha, la més important de la província de Barcelona, fet que, unit a la seva reconeguda qualitat, situaria la plana agrícola del Montserrat al nivell de les comarques olivereres més prestigioses de Catalunya. Tanmateix, cal destacar l'excel·lent horta i fruiters existents a l'entorn dels rics espais fluvials que envolten Montserrat.

3 L'aturada

Per raons polítiques l'impuls del Parc Rural es va estroncar

Una vegada més es va posar de manifest com la voluntat política és fonamental per l'impuls d'aquest tipus de projectes orientats a posar en valor un territori a partir de la seva protecció, ordenació, desenvolupament i gestió. Pel seu impuls cal un humor favorable dels polítics com expressió d'un estat d'ànim, que junt a un clima polític propici és fonamental en qualsevol projecte. Un canvi d'humor i de clima polític que, amb molta facilitat, pot conduir a un projecte cap al camí de l'indiferència i al fracàs.

Humor, voluntat política i a més, i fonamental, entusiasme. Sense que als impulsors del projecte no els envaeixi l'entusiasme “com una alegria que impulsa a l'acció”, que dona ànim, serà difícil tenir energia creadora i capacitat emprenedora amb visió de projecte de futur.

Coincidint amb canvis polítics locals, resultat de les eleccions municipals del 2007, i la desaparició del projecte de “L'Anella Verda” de la Diputació de Barcelona, les administracions perden interès pel projecte de Parc Rural i aquest s'esmorteix.

4 La represa

Un programa Life l'excusa per reprendre el projecte del Parc Rural. Nous temps, noves oportunitats.

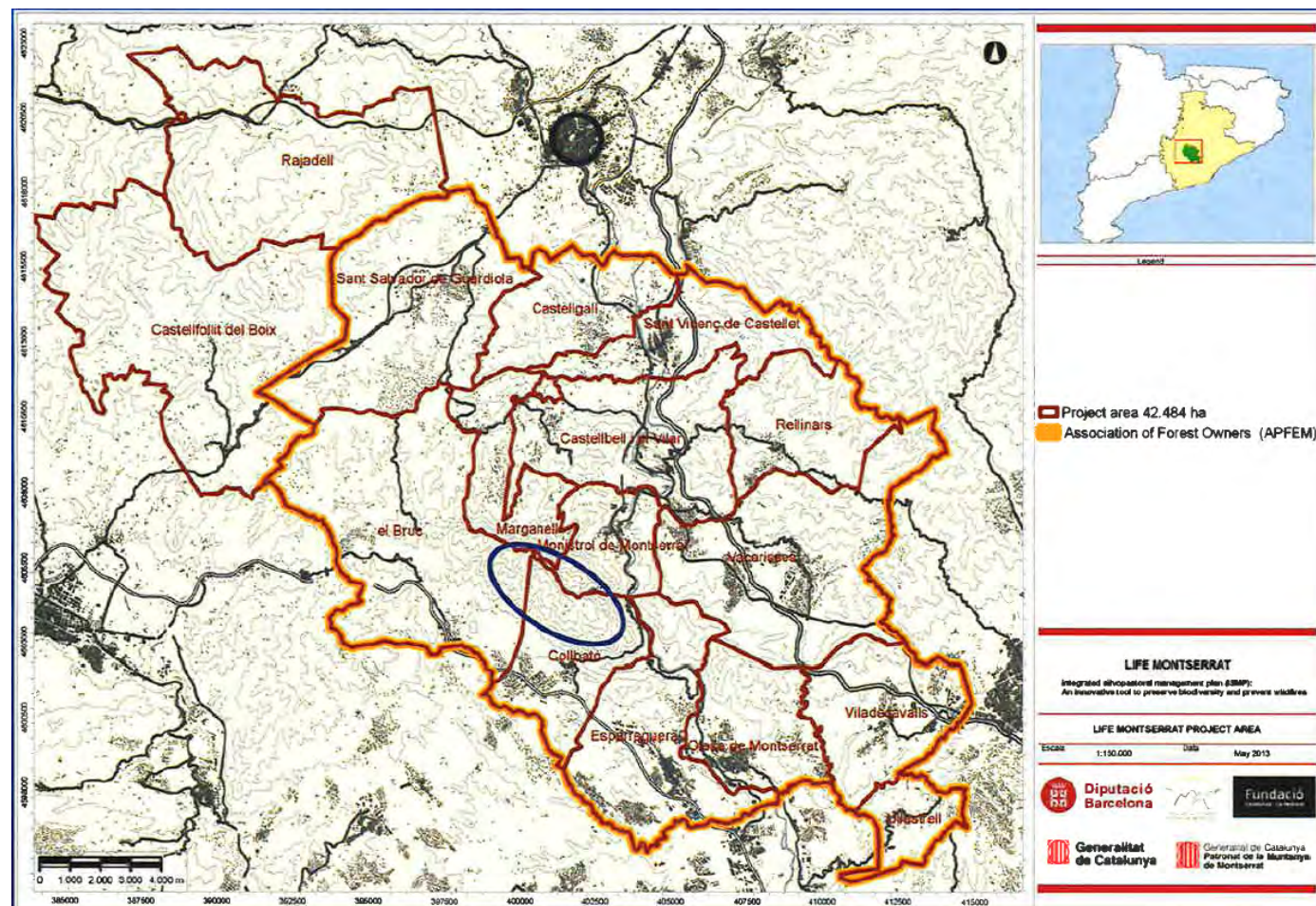
Al maig del 2014 fou atorgat per la UE el programa Life, presentat per la Generalitat de Catalunya, la Fundació Catalunya La Pedrera, l'Associació de Propietaris Entorns de Montserrat, el Patronat de la Muntanya de Montserrat i la Diputació de Barcelona, amb el suport de 14 municipis i 13 entitats diverses, titulat **«LIFE MONTSERRAT. Pla de Gestió Pastoral Integrada: una eina innovadora per a preservar la biodiversitat i prevenir els incendis forestals»** (LIFE13 BIO/ES/000094-B1).

El seu objectiu consisteix en establir un pla integrat de gestió forestal per a la prevenció d'incendis i d'hàbitats per a la conservació de la biodiversitat a partir d'una actuació silvopastoral sustentada en la gestió forestal amb ramaderia extensiva i la disminució de la càrrega de combustible en zones estratègiques i creant un paisatge en mosaic.

L'efecte demostratiu que tenen totes les accions d'un programa Life i amb voluntat de continuïtat de futur, el LIFE MONTSERRAT junt als resultats de les darreres eleccions municipals esdevenen l'oportunitat **per a la represa del projecte de Parc Rural del Montserrat** ampliant el seu àmbit tot recuperant la idea inicial i adaptant-la, si s'escau, a una nova realitat.

Un parc rural amb un conreu destacat com és l'olivera, que junt a conreus herbacis, la vinya, els fruiters i el bosc configuren un paisatge típicament mediterrani en mosaic on l'activitat ramadera esdevé, a més d'una activitat econòmica, una eina per a la gestió silvopastoral. Sense oblidar productes com la mel o l'horta, així com productes artesanals com el mató.

5 L'empenta definitiva

La renovació a l'adhesió a un projecte

Des de l'ajuntament de Collbató es lidera la recuperació de l'antic projecte del Parc Rural del Montserrat. Parlen amb alcaldes i regidors dels municipis que inicialment s'havien adherit al Parc Rural i s'amplien les converses a més ajuntament de l'entorn del massís de Montserrat. S'inicia així un procés de encaminat a constituir el Parc Rural seguint un passos progressius. El camí proposat i iniciat és:

Acord del Ple municipal sobre l'adhesió al Parc Rural del Montserrat on s'especifiqui que s'incorporen al Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat, fan seva la “Carta per a la conservació, la millora, el desenvolupament i la gestió del Parc Rural del Montserrat” i es comprometen a fer una aportació econòmica al Consell Promotor segons les Directrius per a la determinació de la participació econòmica dels ajuntaments.

La participació econòmica es concreta a partir d'una aportació fixa igual per tots els municipis i una aportació variable en funció del nombre d'habitants que cada municipi té censats.

El procés s'ha iniciat. Cal ara que acabi constituint-se el Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat i començar a treballar per un projecte engrescador pel desenvolupament i la cohesió territorial d'un territori on conflueixen municipis de les comarques actuals del Baix Llobregat, Vallés Occidental, Bages, Anoia i Alt Penedès i que té el massís de Montserrat com a centre neuràlgic.

El 18 de gener de 2016, el Ple de l'ajuntament de Collbató aprova per unanimitat incorporar-se al Parc Rural del Montserrat amb la ratificació de la Carta del Parc Rural, el reglament del Consell Promotor, la signatura d'un conveni amb els ajuntaments interessats i l'aprovació pressupostària corresponent a l'any 2016. Amb aquest acord Collbató inicia i lidera el procés cap al Parc Rural del Montserrat.

El 29 de gener de 2016 i el 2 de febrer de 2016 es publica el reglament del Consell promotor al DOGC i al BOPB respectivament.

El 14 de març de 2016 alcaldes i regidors reunits a Collbató signen el manifest per l'impuls del Parc Rural del Montserrat on es comprometen a adherir-se a la Carta del Parc Rural, a participar en el Consell Promotor i a demanar a la Diputació de Barcelona, com a òrgan supramunicipal, a participar activament en el projecte.

MANIFEST PER L'IMPULS DEL PARC RURAL DEL MONTSERRAT

Els alcaldes i regidors sotasignats, reunits a Collbató, expressem:

1. La nostra adhesió a la *Carta per a la preservació, la millora, el desenvolupament i la gestió del Parc Rural del Montserrat*, redactada el 2006 i que alguns dels nostres municipis ja van signar aleshores, com a declaració de voluntats i formulació d'objectius mínims per posar en valor els recursos naturals de l'entorn de la muntanya de Montserrat.
2. La voluntat dels nostres municipis de participar en el Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat, amb la fórmula de gestió que s'acordi entre nosaltres i una aportació econòmica en la mesura de les possibilitats, per tal de poder avançar de manera efectiva en aquest instrument de gestió del territori necessari per al desenvolupament del sector rural.
3. Una sol·licitud a la Diputació de Barcelona perquè assumeixi, en el marc de les seves competències i amb la col·laboració dels ajuntaments, el seu paper principal en el desenvolupament del Parc Rural del Montserrat com a projecte supramunicipal de gestió dels recursos naturals de la nostra zona.

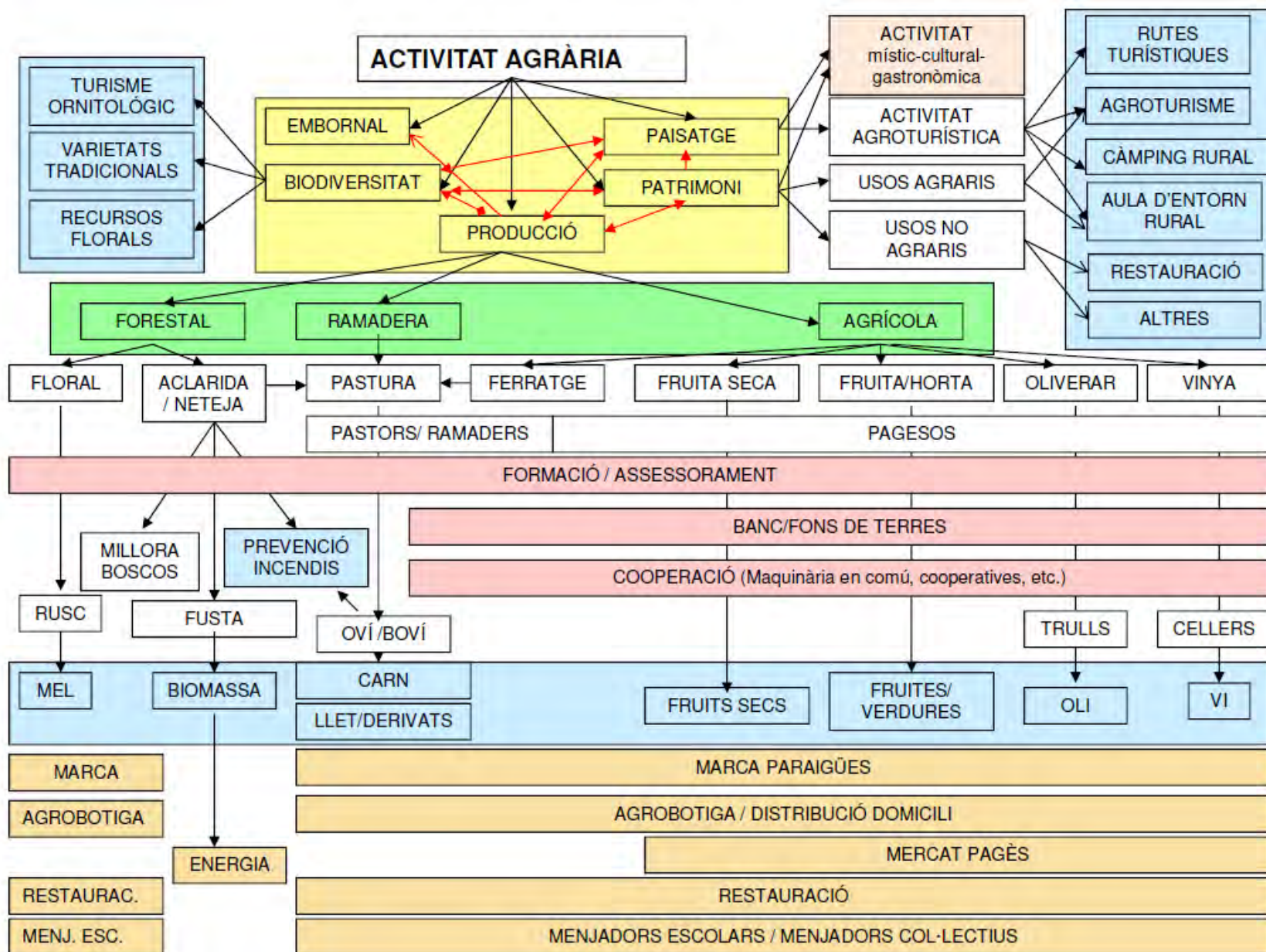
Collbató, 14 de març de 2016

Nom: <u>Antoni Navau Ubach</u> Ajuntament: <u>Viccarrey</u>	Nom: <u>Maria Santandreu</u> Ajuntament: <u>Viccarissas</u>	Nom: <u>Miquel Solà Navaro</u> Ajuntament: <u>COLLBATÓ</u>
Nom: <u>Pilar Pinedon</u> Ajuntament: <u>OLIVA DE N.</u>	Nom: <u>ENRIC CANERA</u> Ajuntament: <u>EL BAUC</u>	Nom: <u>EDUARDO RIVAS DATEO</u> Ajuntament: <u>Esperanguera</u>
Nom: <u>Jesús Romano</u> Ajuntament: <u>ARRERA</u>	Nom: <u>Albert Miralda</u> Ajuntament: <u>ST. EDOR de GUARDIOLA</u>	Nom: <u>JORDI SERRA MURCI</u> Ajuntament: <u>CASTELLÓ</u>
Nom: <u>Ramon Soler</u> Ajuntament: <u>MARSADELL</u>	Nom: _____ Ajuntament: _____	Nom: <u>Jordi Serra</u> Ajuntament: <u>COLLBATÓ</u>

Reunió a Collbató, el 14 de març de 2016, d' alcaldes i regidors signants del Manifest per l'impuls del Parc Rural del Montserrat.

6 Aproximació gràfica a la complexitat del Parc Rural del Montserrat

7 Cap a una identitat comarcal

L'impuls d'un projecte col·lectiu com és el Parc Rural del Montserrat pot esdevenir, en un futur més o menys proper, l'embrió d'una nova comarca "El Montserratí".

Una proposta de creació de comarca que es planteja reiteradament des de 1924. Consultada la Viquipèdia podem llegir:

- El **Montserratí (Comarca de Montserrat, Pla de Montserrat o Baix Llobregat Nord)** és el territori situat a la falda sud-est de la muntanya de Montserrat entre les comarques del Bages, el Baix Llobregat, l'Anoia, el Vallès Occidental i l'Alt Penedès.
- La Comarca de Martorell es proposa per primera vegada en el Pla d'organització social agrària de Josep Maria Rendé i Ventosa (Mancomunitat) de 1924. El pla de nova ordenació comarcal impulsat per la Generalitat Republicana i elaborat per l'eminent geògraf Pau Vila va contemplar la creació d'aquesta nova comarca al voltant de Martorell, principal mercat de la zona.
- També apareix com a comarca en el Plan General de Ordenación de la Provincia de Barcelona (1959) i com a zona urbanística en el Plan Director del Área Metropolitana de Barcelona (1966). Històricament és una zona de cruïlla entre les grans comarques i demarcacions pròximes. Correspon aproximadament a l'arxiprestat de Montserrat i a l'àmbit de l'Agència d'Extensió Agrària, districte telefònic, ofinica de l'INEM i partit judicial de Martorell. En la consulta municipal de 1987 diversos ajuntaments reclamaren la creació de la comarca del Baix Llobregat Nord o Montserrat.
- Aquesta denominació, de caràcter popular, neix a partir de l'evolució d'un sentiment identitari estès majoritàriament entre el jovent de la subcomarca del Baix Llobregat Nord, consolidant-se amb l'aparició de l'*Informe sobre la revisió del model d'organització territorial de Catalunya* de l'any 2000, conegut com l'Informe Roca i refermant-se amb la proposta anunciada l'any 2005 de l'exconseller de Governació i Administracions Públiques, Joan Carretero.

<https://ca.wikipedia.org/wiki/Geopolitica>